

PELKO

Pelko sokasee, tukehtua, ty-syttää, vainoa ja murhaa.

Se saattaa aikaan kaikkea pahaa — onnettomuutta, epäkiitollisuutta, rikoksia, murhia ja itsemurhia — eikä se koskaan saa aikaa mitään hyvää.

Pelko on yksi pahin kirous minkä alaiseksi ihminen soittaa joutua. Ihmiset eivät läheskään niin usein kuole surusta kuin he kuolevat pelosta. Kauheiden kulkutautilien ravotessaakin sairastu ihmisiä paljo enemmän taudin pelosta kuin itse taudista.

Pelko on henkistä sairautta, se on tautia, joka johtuu ihmisen varhaisesta kasvatuksesta — ehkäpä se on vielä perintönä ihmis-kunnan raakalaiskaudelta. Sivistysihmisellä ei ole syytä olla pelon vallassa mistään syystä. Tiede on ratkaissut jo niin riittävällä tavalla kaikkia kysymyksiä, jotka tavallisesti ihmisiä pitävät kohtalon, sallimuksen ja kaikenlaisten näennäisesti salaperäisten ilmiöiden pelonlaisissa orjuudessa. Pelon syy ihmisessä melkein aina havaitaan siinä kasvatuksessa minkä ihminen on saanut nuoruudessaan. Ankaa kotikasvatus, jossa lapsia on pidetty siivoina pelotellulla, sekä pelottelu kaikenlaisilla tontuilla, pimeällä, helvetin pelolla y, m. lukemattomilla pelotteluilla, joilla muka vielä on kaikilla ollut tarkoituksena kasvattaa ihmisistä hyviä ja siiveellisiä ihmisiä. Kukapa meistä ei tuntisi pelkoa pimeässä, kukapa meistä ei pelkäisi kuolemaa, kukapa meistä ei olisi nuoruudessaan saannansa "pelvossa ja herran nuhteessa" ammetun kasvatuksen turmelemissä pelureita.

Kaikki saavutukset — jos nimittäin pelolla mitään hyvää on koskaan saatu aikaan — tulevat pelon kautta liian suurten uhrausten takaa, sillä pelko heikentää ihmisen kykyä vastustaa pahaa ja toisen ylivaltaa, se vähentää meidän itsekkunnioitustamme, se riistää meiltä iteluottamuksemme ja heikentää tahtomme. Pelko on yksi vahvimpiä vaikuttimia johtamaan pahaan ja kuitenkin on vielä lukemattomia ihmisiä, jotka pitävät pelkoa ihmiselämän ja yhteiskunnan parhaana turvana! Niin väittävät kuolemanrangaistuksen puoltajat. Ja kuitenkin, vaikka "silmä silmästä, hammas hampaasta" oppi on hallinnut maailmaa tähän asti, vaikka kosto ja pelko ovat hallinneet niin kanan ihmismielillä, eivät ne ole tehneet elämää turvallisiksi rikoksia ja pahoita vastaan.

Ihminen, joka hyväksyy jonkun tavan tai lain ainoastaan seurauksien pelosta, on vaarallinen ihminen, sillä on varma, että jolloinkin hän horjahtaa. Sellaiseen ihmiseen ei voi luottaa.

Tytöt ja pojat, jotka käyttäytyvät siivosti ainoastaan rangaistuksen pelosta, ovat juuri niitä, jotka ovat villimpiä ja edesvastuuttomimpia silloin kun heidän pelottajan sa — isä, äiti tai opettaja on poissa heidän seurastaan. Nuori tyttö, jota on opetettu pelkäämään ja epäilemään jokaista nuorta miestä, vaan ei ole pelon asemasta selitetty sukupuolisuhdetta ja luonnonlakeja, on ensimmäinen erehtymään pahisiin ja joutumaan elämän niljakkaistelle tielle.

Pelko on maailmasta hävitettävä. Pelon vihollinen on tieto ja järki. Kaikilla seurauksilla on syynsä: osotettakoon aina syyt ja opetettakoon nuoriso tiedon ja järkevä ajattelun avulla välttämään sellaisia syytä, jotka johta-

KODIN OSASTO

vat huoneisiin tai epämieluisiin seurauksiin. Alkäämme tehkö nuorisostamme ulkokullattuja teeskentelijöitä pitämällä heidän yllänsä pelon ruoskaa.

Sanomalehdet näinä päivinä ovat täynnä kertomuksia kuinka ihmiset ovat onnettomia maailmanlopun pelosta; itsemurhia tehdään, mielivikaisiksi ja hermosairaaksi tulee suuret määrät ihmisiä. Miksi? Pelkästään tietämättömyydestä johtuvasta pelosta. Pelko kuolemantakaisesta elämästä ja yleensä kuoleman pelko näyttelevät taas suurta osaa ihmiselämässä. Tietoiset materialistit ovat kaikista onnellisimassa asemassa — heillä ei ole mitään pelättävää loppuipa elämä milloin ja millä tavalla tahansa.

Ryhtykäämme taisteluun pelkoa — yhtä ihmiskunnan orjuuttajaan vastaan.

TERVEYSKAUPUNGIT

Että lasten ja täysikasvuisten ihmisten terveys on todellinen aarre, on todistettu kolme vuotta kestäneen kokeilun kautta, jonka osaksi rahasti Metropolitien henkivakuutusyhtiö. Tämä yhtiö antoi \$100,000 kansalliselle keuhkotautia vastustavalle yhdistykselle sitä varten, että mainittu yhdistys perustaisi "terveyskaupungin", siten että kaupunki itse omilla varoillaan auttaisi myöskin kokeilussa huolehtimalla asukastensa terveydestä. Miten runsaat tulokset tästä kokeilusta on koettu, siitä kirjottaa New Yorkissa ilmestyvä "American Medicine" julkaisu seuraavaa:

"Kun henkivakuutusyhtiön hakittavat tirehtöörin kuluttavat johonkin niin suuren summan yhtiön varoja, niin luonnollisesti he tekevät sen siinä mielessä, että siitä yrityksestä koituu rahalle korkoa, vaikkapa se tulee kiertoteitä. Kokeilun alaiseksi kaupunkiksi valittiin Framingham, Mass. Kaupungin pää ollen hyvä liikemies, näki tässä tilaisuuden käyttää kaupungin varoja edullisesti ja nosti terveyshoitoon kuluttavat menot kutakin henkilöä kohti kolmestakymmenestä yhdeksästä sentistä yhteen dollariin.

"Tämän kokeilun tarkoitus oli osoittaa, että tauti ja kuolema, ja erittäinkin keuhkoviat voidaan välttää huolellisella hoidolla, persoonallisen terveydenhoidon, lääketieteen ja kunnollisen terveyshoitohallinnon kautta. Kokeilu onnistui täydellisesti. Vuonna 1916, ennenkuin kokeilu oli alettu, kuoli pikkulapsia kaksikymmentä-yksi jokaisesta tuhannesta. Ja ennen tätä terveydenhoitokokeilua, tämän kaupungin 16,000:sta asukkaasta 121 kuoli keuhkotautiin yhdessä vuodessa. Kokeilun ensimmäisenä vuotena väheni tämä kuolemien luku yhdeksäänkymmeneen-yhdeksään, toisena vuotena seitsemäänkymmeneen yhdeksään ja kolmantena vuotena seitsemäänkymmeneen kunteen, ja tämä tapahtui samalla aikaa kun kaupungin väkiluku kasvoi.

"Kolmen vuoden kuluttua oli kaupungin hallitus hyvin tyytyväinen niihin tuloksiin mihin oli se kuusikymmentä-yksi senttiä ylimääräistä veroa kulutettu. Henkivakuutusyhtiön tirehtöörin tunsivat, että kiinnittä-mänsä sata tuhatta dollaria on alkanut tuottaa korkoa, ja paljon suurempaa korkoa kuin, jos olisi se kiinnitetty ensimmäisiin velkakilnityksiin. Oli todistettu, että "terveyskaupungit" ovat liikekannalta tuottavia. Lasten ja aikuisten terveys

on todellaikin aarre, joka voidaan laskea dollareissa ja senteissä. Me pyydämme lainlaatoitettamme anteeksi huolimattomuutemme siinä, että olemme tunneuihin vedoten käsitelleet lasten ja aikuisten terveydenhoitoa vaan ihmisyyssatteen kannalta."

MUUTAMA SANA HAMPaiden HOIDOSTA

Teistä ehkä tuntuu naurettavalta että minä lähdän "esitelmöimään" hampaiden hoidosta. Mutta tekisi mieleni vähän kajoa näihinkin kapitalistisen järjestelmän vipulaitoksiin tai hampaiden korjauspujoihin ja luulen että monikaan teistä ei ole ollut tilaisuudessa tutustua niihin muutoin kuin että on joskus käynyt istumassa jonkun puoskarin tuolissa. Sano puoskarin, sillä montakaan ei heissä ole jotka korjaisivat hampaita niinkuin niitä tulisi korjata. Niinkuin kaikki muutkin lääkärit, niinpä hammaslääkäritkin katsovat vain sitä kuinka saisivat suurimman summan rahaa nykytyksi. Eivät he välitä siitä paljoakaan, mikä sinulle paraa olisi, ja sen saa puoskaroitava monessa tapauksessa kalliisti maksaa vieläpä henkensäkin menettä, sillä väärin korjatulta hampaista ei ihmisen hermot siedä kovinkaan pitkää aikaa ilman pahempia seurauksia. Se johtaa monellaisiin muihin tauteihin ja potilas, eikä kaikki lääkäritkään tule sitä ajatelleeksikaan että se johtuisi väärin korjatulta hampaista. Ja niin kuolema viimein lopettaa kärsinykset. Ja teille ilmoitetaan että: hän kuoli siihen ja siihen tautiin, mutta syytä ei tiedetä, mistä tauti alkoi.

Kerron esimerkin eräästä keskiluokan herrasta. Hän korjautti hampaitaan 20 v. sitten, mutta noin 10 vuoden kuluttua hän alkoi yskää ja sylkeä, nenästä tuli ilmaa aivan yhtenäin. Ja aina kun hän sai vähänkin kylmää, oli hänen melkein mahdoton hengittää, sillä henkeä ahdisti. Hän kulutti suuria summia lääkäreille ja nautti lääkkeitä, mutta apua ei kuulunut muuta kuin että henki pysyi. Lääkärit selittivät herralla olevan kurkkutorven katarriin. Mutta viime talvena sai herra tilaisuuden tarkastuttaa itsensä erään miljoneerin perhelääkäriä. Ja tämä spesialisti tuli ajatelleeksi borran hampaista ja ottati niistä X-säteillä valokuvan. Ja aivan oikein, siellähän se vika löytyi. Ja tämä herra parka sai niin kauan huojua elämää ja kuoleman välillä tämän hammaslääkärisä tähden. Sillä hän oli etuhampaiden sisälle asettanut pitkät tammipuikot jotka painoivat ja rasittivat nenän vieressä olevia hermoja, jotka kiertävät kurkkutorven ympärille, ja puu tietysti sai mätä-nemistä aikaan joka levisi ruumiin. Ja heti kun nämä pahat hampaat otettiin pois alkoi herra parantua.

En usko nykykaikusten hammaslääkärien käyttävän enään näin pulsta tapaa, mutta on niillä muitakin luovattomia tapoja. Ei tietysti kaikki ole puoskareita, mutta niitä oikeita hammaslääkäreitä on niin harvassa.

Meidän tulisi aina ennakoita tietää minkälaisia töitä lääkäri tekee, ettemme aivan summassa antaisi itseämme heidän rehvittäväkseen. Eikä hampaita koskaan pitäisi otattaa pois, paitsi jos niitä ei mitenkään muuten voi korjata. Parasta on korjauttaa hampaat heti kun niissä on vikaa, sillä rikkiinläiset hampaat on myös terveydelle vahingoksi; niistä kärsii ruuansulatus joka taas johtaa muihin tauteihin. Hampaiden puh-

taanapito on yksi hampaiden ja terveyden säilytyskeino.

Kuinka paljon onkaan ihmisiä joiden täylyy köyhyyden takia olla huonoilla hampailla, mutta paljon on niitäkin jotka tietämättömyydessään ja rahaa sääställessään eivät välitä hampaiden laitoista ja hoidosta; uskovat et sen olevan niin tärkeää terveydelle, eivätkä huomaa että se raha mitä hampaita laittamatta säästetään, menee rohdoskauppoihin ja muille lääkäreille muiden tautien huojuunukseksi, jotka taudit ovat johtuvat huonoista hampaista. Suuri muutos täytyy tapahtua tälläkin lääkärin liikelalla, ja se on meidän tehtävä, muuttaa yhteiskunta sellaiseksi missä keinottelijat eivät menesty. — H. L.

KOTITEKOISIA MAKEISIA.

Suklaati ja rusinamakeista. — Kolme kupillista hienoa sokeria, 1 kup. maitoa, 2 neliötä suklaata (ei makeaa) keitetään niin kauan, että keitosta tiputettuna kylmään veteen muodostuu pehmeä pallo. Noin ruokalusik. voita ja hieman vaniljamaustetta sekoitetaan keitokseen, joka sitten otetaan pois uunin päältä ja asetetaan kylmän veden päälle jäähtymään. Kun keitto on melkein kylmää, sekoitetaan siihen yksi kup. hakattuja rusinoita ja keittoa vatkataan kunnes se on kevyttä. Levitetään voidellulle pannulle noin tuuman vahvuiseksi, leikotetaan pieniksi neliöiksi ja annetaan jäähtyä kovaksi. Hakattuja saksanpäkinöitä tai maapähkinävoita (peanutbutter) voidaan sekoittaa myöskin tämän makeisen joukkoon.

EIVÄTKÖS SISKOTKIN TULE MUKAAN?

Ne Toverittaren lukijat, jotka seuraavat Toveria, ovat epäilemättä huomanneet, siellä san-franciscolaisen "Veikon" esityksen "punasen kuukauden" julistamisesta tilauksien hankkimiseksi Toverille.

Ajattelin esittää, että Toveritarta lukevien siskojen pitäisi tulla mukaan kannattamaan tätä "Veikon" esitystä; siihen olisi nyt sitäkin suurempi syy, kun Toverin jokaisen puolen vuoden tilauksen mukana annetaan Europan kartta, jossa valtakuntien rajat ovat merkityt äskeisen rauhansopimuksen mukaan. Sellaisen kartan haluaa jokainen luonnollisesti saada.

Toverin tilauksien hankkiminen kaikkialla on sitäkin välttämättömmämpää, koska niistä puoluekannosta on nykyisin niin paljon puhetta, ja Toverin kantaa vastaan on ollut viimein muistutuksia. Sieltä tutustua siihen, että näkee minkälainen se kanta on, joka ei mene lintalleen.

Edelleen Toverille on hankittava uusia tilauksia vastaukseksi niihin luokkatuomioihin, joiden alaiseksi kaksi sen toimittajaa on juuri joutunut. Kun työväenliikettä vainotaan, on työväestön lisättävä sen voimaa, ja se tapahtuu parhaiten lisäämällä sanomalehdistönsä tilaajamäärää!

"Veikko" esittää, että "punanen kuukausi" kestäisi tammikuun viidentoista päivään ja sellaisenaan on esitys otettu huomioon. Toverittaren lukijoilla ei ole enää pitkää aikaa toimia siihen mennessä mutta muutaman puolenvuoden tilauksen kyllä ennättää vieläkin hankkia, kun heti toimin ryhtyy. Ja minulla ei ole taas epäilyttäkään siitä, etteivätkö kaikki sisaret olisi yhtä halukkaita toimintaan kuin veikotkin ovat.

Tämä vetoamus on tarkotettu niille siskoille, joilla on sydämen asiana yhteistoiminta työväenliikkeen menestymiseksi.

Odottaen toiminnallista vastaustanne, jään,

Toverillisesti, Julian-Kustaa.